

Školský vzdelávací program Základná škola CENADA

a Školský výchovný program školského klubu detí CENADA

Súkromná základná škola pre žiakov s intelektovým nadaním
CENADA
Majerníkova 60
841 05 Bratislava

Stupeň vzdelania ISCED 1/ ISCED 2

Dĺžka štúdia: jeden rok (úvodný ročník)/štyri roky(/päť rokov 1.-4. ročník)/päť rokov (5. – 9. ročník)

Forma štúdia: denná

Vyučovací jazyk: slovenský

Druh školy: súkromná

Dátum schválenia/platnosť od: 31. august 2009

zmena 2021, 2023, 2024

Miesto vydania: Bratislava

IČO školy: 42134048

Riaditeľka školy: PhDr. Jana Jurášková, PhD.

Riaditeľka zriaďovateľa: Martina Mátychová, PhD.

Zriaďovateľ: CENTRUM NADANIA, n.o., Pod Zečákom 42, 841 03 Bratislava

Platnosť dokumentu do: doba neurčitá

kontakty: centrumnadania@centrumnadania.sk

0907 539 416, 0905 509 239, 0944 174 169

Školský výchovný program školského klubu CENADA:

Forma: poldenná

Platnosť od: 1. septembra 2010

zmena: 2023

Ostatné údaje ŠVP ŠKD CENADA sú zhodné so ŠVP ZŠ CENADA

OBSAH

CIELE A POSLANIE VZDELÁVANIA – FILOZOFIA ŠKOLY	4
Žiaci školy	4
Prijímanie žiakov	4
Bezpečné vzdelávacie prostredie	4
Ciele vzdelávania	4
Zameranie školy	5
Hodnotenie (Nehodnotenie).....	6
Stupeň vzdelania	6
Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	7
Školský klub detí CENADA	7
Školský učebný plán základnej školy CENADA	7
Osnovy.....	7
Prílohy	8
Aktualizácie ŠkVP ZŠ CENADA	8
Školský učebný plán Základnej školy CENADA.....	9

CIELE A POSLANIE VZDELÁVANIA – FILOZOFIA ŠKOLY

ŽIACI ŠKOLY

Žiakmi Základnej školy CENADA sú žiaci s diagnostikovaným všeobecným intelektovým nadaním, vrátane žiakov s dvojitou výnimočnosťou. Vychádzame pritom z definície nadania Columbus Group (1991) tak pri prijímaní ako aj vzdelávaní žiakov, vrátane foriem, prístupov, metód vzdelávania a spôsobov ne/hodnotenia.

„Nadanie je asynchrónny vývin, v ktorom sa predčasne rozvinuté kognitívne schopnosti a vysoká intenzita kombinujú a vytvárajú vnútorné skúsenosti a vedomie, ktoré sa kvalitatívne odlišujú od normy. Táto asynchrónia vzrastá s vyššou intelektuálnou kapacitou. Jedinečnosť nadaných ich robí obzvlášť zraniteľnými a pre ich optimálny vývin vyžaduje modifikácie vo výchove, vzdelávaní a poradenstve.“(Columbus Group, 1991),

Podľa tohto vymedzenia sa nadanie spája s prejavmi, na ktoré prihliadame pri vzdelávaní žiakov a študentov:

- vysoká senzitivita a intenzita (v rôznych oblastiach: psychomotorická, senzorická, emocionálna, imaginárna, kognitívna),
- asynchrónia (emocionálna, sociálna, fyzická zložka osobnosti verzus kognitívna zložka),
- perfekcionizmus (riziko dysfunkčného perfekcionizmu).

Medzi najčastejšie spojenie nadania a poruchy (tzv. dvojité výnimočnosti) patria: poruchy autistického spektra - Aspergerov syndróm, vývinové poruchy učenia, ADHD.

PRIJÍMANIE ŽIAKOV

Do školy sa prijímajú žiaci v súlade s platnou legislatívou, t.j. na základe diagnostiky školským poradenským zariadením. Prijímame žiakov od 5 rokov veku (do úvodného ročníka), resp. od 6 rokov veku (výnimočne mladšie) do prvého ročníka, alebo aj prestupom (z inej školy) do vyšších ročníkov.

BEZPEČNÉ VZDELÁVACIE PROSTREDIE

Základná škola CENADA vytvára bezpečné vzdelávacie prostredie. Ide o prostredie v škole, kde sa vzdelávacie činnosti zameriavajú na proces, kooperáciu, vnútornú motiváciu, možnosti výberu a v intenciách rešpektujúceho prístupu a nenásilnej komunikácie.

K bezpečnému vzdelávaciemu prostrediu nepatrí ohrozenie, nátlak, strach zo zlyhania, zo známok, konkurencia, učenie založené na vonkajšej motivácii, zameranie na výkon a hodnotenie.

V bezpečnom vzdelávacom prostredí sa žiaci učia narábať s chybou ako s prostriedkom rozvoja a nie ako so zlyhaním. Základom je rešpektujúci prístup a nenásilná komunikácia.

CIELE VZDELÁVANIA

- poskytovanie takých výchovno-vzdelávacích aktivít, aby mali žiaci možnosť uplatňovať a rozvíjať svoje schopnosti a nadanie,

- rozvíjanie osobnosti žiakov v oblasti poznávacej, emocionálno-sociálnej, morálnej/hodnotovej, estetickej, telesnej i vôľových vlastností,
- monitorovanie potenciálnych rizík vo vývine osobnosti nadaného žiaka a v prípade potreby aplikácia adresných postupov na elimináciu a korekciu týchto rizík.
- dosiahnutie vedomostí a zručností v súlade so štandardmi a osnovami s rešpektovaním motivácie, záujmov a zamerania žiakov
- podpora vnútornej motivácie žiakov k poznávaniu, učeniu a tvoreniu vytváraním podmienok pre vnútornú motiváciu školou,
- podpora a rozvíjanie snahy, prekonávania prekážok a práce s chybou,
- získavanie skúsenosti s rešpektujúcou a nenásilnou komunikáciou.

ZAMERANIE ŠKOLY

Základná škola CENADA sa zameriava na vytváranie bezpečného vzdelávacieho prostredia – teda takého prostredia, v ktorom sa vytvárajú podmienky na vnútornú motiváciu žiakov, spoluprácu, rešpektovanie potrieb každého účastníka vzdelávania, rešpektovanie vývinu žiakov. Bezpečné vzdelávacie prostredie vnímame ako základnú podmienku pre pozitívny osobnostný rozvoj žiakov aj pre ich kognitívny rozvoj. V bezpečnom vzdelávacom prostredí nie je konkurencia, vonkajší tlak, porovnávanie žiakov, spájanie prijímania žiaka s jeho výkonom, hodnotenie žiakov ako prostriedok „motivácie k učeniu“.

V bezpečnom vzdelávacom prostredí sa vzdelávací proces zameriava na vytváranie podmienok na vnútornú motiváciu (napríklad možnosťou výberu, kooperáciou, zmysluplnosťou, atraktivitou obsahu alebo aktivít...), spoluprácu a najmä rešpektovanie potrieb každého jedinca.

Intelektovo nadaní jedinci majú tendencie spájať svoju hodnotu so svojim intelektovým výkonom, následkom čoho sa môže rozvinúť dysfunkčný perfekcionizmus: žiak sa vzdáva úloh, v ktorých nevidí okamžitý úspech, bojí sa chyby, zlyhania, pri riešení nie je ochotný vynaložiť snahu, pretože „kto potrebuje vynaložiť snahu nie je dosť šikovný na to, aby rýchlo a bezchybne vyriešil úlohu“. Znižovať riziko dysfunkčného perfekcionizmu pomáha bezpečné vzdelávacie prostredie, ktoré v samotnom vyučovaní dopĺňame rôznymi metódami a technikami na obrátenie sa z orientácie dieťaťa na výkon na orientáciu na proces, radosť z aktivity a procesu riešenia (napr. odhady, učenie pokusom a omylom, zvedomovanie snahy a prekonávanie prekážok...).

Intelektové nadanie sa spája s vysokou senzitivitou a intenzitou (vysoká pohotovosť zaoberať sa podnetmi nielen z kognitívnej oblasti, ale aj z emocionálnej, psychomotorickej, zmyslovej a imaginárnej, následkom čoho sú deti „intenzívne“, stále sa niečím zaoberajú, rozoberajú, analyzujú). Aj týmto špecifikám prispôsobujeme výchovno-vzdelávací proces (napr. diskusie, zmeny polohy počas vyučovania, aplikácia sofistikovaných úloh...).

Samotné vzdelávanie sa zameriava nielen na poznávaciu oblasť, ale aj na osobnostný a sociálny rozvoj. Vyššia časová dotácia je venovaná najmä hodinám matematiky, informatiky s cieľom vytvorenia dostatočného priestoru na získavanie vedomostí a zručností objavovaním, skúmaním, pozorovaním. Na prvom stupni

vyučujeme predmet šach (rozvíjanie logického, strategického myslenia, posilňovanie procesného zamerania v rámci šachovej hry), obohatenie (práca s informáciami z rôznych oblastí mimo aktuálnych učebných osnov v súlade so záujmami detí). Pozornosť sa venuje aj osobnostnému a sociálnej rozvoju (ranné komunity) a komunikácii s deťmi v rámci rešpektujúcej a nenásilnej komunikácie, a tiež zameraniu na aktívne osvojovanie si rešpektujúcej a nenásilnej komunikácie.

Zriaďujeme aj úvodný ročník, ktorý sme experimentálne overovali od školského roku 2008/2009 ďalších 15 školských rokov. Od 1. septembra 2023 je úvodný ročník pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním zakotvený v školskej legislatíve. Výchovno-vzdelávací proces v úvodnom ročníku zameriavame na vytváranie podmienok, v ktorých sa deti cítia bezpečne, majú dostatok kognitívnych stimulov, sú saturované ich vývinové potreby (napr. pobyt vonku, odpočinok (nie spánok), úvodný ročník má aj diagnostickú funkciu pred vstupom do prvého ročníka.

Vo vzdelávaní (ale aj v ostatných oblastiach) sa nezameriavame na výkon, nevytvárame tlak na výkon a konkurenciu, podporujeme procesnú stránku, bezpečné vzdelávacie prostredie a rešpektujúcu a nenásilnú komunikáciu.

HODNOTENIE (NEHODNOTENIE)

Pri ne/hodnotení vychádzame z toho, že cieľom vzdelávania nie je získavanie hodnotení, víťazstiev, pochvál, známok, ale vzdelanostný a osobnostný rozvoj. Hodnotenie ako forma tlaku na výkon je prekážkou v tomto procese, je tiež v rozpore s princípmi rešpektujúcej a nenásilnej komunikácie.

Preto škola nevytvára konkurenčné prostredie, ale naopak bezpečné vzdelávacie prostredie, v ktorom sa žiaci neboja zlyhania, diskusie ani chyby. V bezpečnom prostredí sa žiaci nevymedzujú voči sebe, ale naopak diskusiou a spoluprácou spolu prichádzajú k novým poznatkom, objavom a riešeniam.

V rámci informácií o osvojených poznatkoch a zručnostiach aplikujeme spätnú väzbu alebo reflexiu a to prirodzene v rámci každodenných výchovných a vzdelávacích situácií, v rámci jednotlivých vyučovacích hodín.

Výročné hodnotenie realizujeme formou tzv. slovného hodnotenia (tj. nie klasifikáciou).

Pri spätnej väzbe kladieme dôraz najmä na podporu:

- snahy, vytrvalosti, ochoty prekonávať prekážky, riešiť ťažké úlohy, ochoty riskovať, nebáť sa pustiť do riešenia náročných úloh, nebáť sa hľadať chyby v riešení, analyzovať ich, na podporu vnútornej motivácie k učeniu sa, vnímania radosti z procesu riešenia náročnej úlohy.

STUPEŇ VZDELANIA

Absolventi dosiahnu stupeň vzdelania ISCED 1(prvý stupeň) a ISCED 2 (druhý stupeň).

Pozn.: základnú školu vedieme po piaty ročník, následne žiaci pokračujú v Gymnáziu CENADA v rámci kontinuálnej starostlivosti od predškolského veku (5 rokov) do dospelosti (18-19 rokov v maturitnom ročníku).

ZABEZPEČENIE VÝUČBY PRE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI

POTREBAMI

Žiaci so všeobecným intelektovým nadaním, sú žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Okrem toho poskytujeme starostlivosť aj intelektovo nadaným žiakom s poruchami alebo hendikepom (žiaci s dvojitou výnimočnosťou).

Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby všetkých žiakov školy sú adresované týmto vzdelávacím programom (napr. ciele a zameranie školy, spôsoby ne/hodnotenia, bezpečné vzdelávacie prostredie). V prípade potreby sa môžu žiaci vzdelávať podľa individuálneho učebného plánu alebo individuálneho vzdelávacieho programu s cieľom vytvorenia špecifických podmienok pre ich vzdelávací a osobnostný rozvoj. Žiaci s dvojitou výnimočnosťou majú možnosť využívať špeciálne terapeutické miestnosti školy a tiež individuálnu starostlivosť a pomoc zo strany odborných zamestnancov školy. Pri koncipovaní a napĺňaní individuálneho vzdelávacieho programu je dôležitý a nevyhnutný súlad s rodičmi dieťaťa.

ŠKOLSKÝ KLUB DETÍ CENADA

Súčasťou základnej školy je aj školský klub detí, zabezpečujúci pobyt v škole deťom úvodného ročníka a 1. až 4. ročníka v čase mimo vyučovania (ranný pobyt a poobedňajší pobyt).

Ciele a poslanie výchovy vychádzajú zo štátneho výchovného programu pre školský klub detí s prihliadnutím na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov a špecifiká ich vývinu (vysoká senzitivita, intenzita, asynchrónia a perfekcionizmus). Vytvárame aj v rámci školského klubu detí podmienky pre bezpečné prostredie, v rámci ktorého je základom rešpektovanie potrieb všetkých detí (resp. všetkých účastníkov výchovno-vzdelávacieho procesu) a rešpektujúca a nenásilná komunikácia, vytváranie prostredia na vnútornú motiváciu (spolupráca, možnosť voľby, nehodnotenie).

Školský klub detí má najmä relaxačnú funkciu v zmysle najmä hrových, sociálnych, pohybových, pracovných a tvorivých aktivít v rámci tematických oblastí určených štátnym výchovným programom (komunikácia a práca s informáciami, sebarozvoj a svet práce, zdravie a subjektívna pohoda, spoločnosť a príroda, kultúra a umenie).

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN ZÁKLADNEJ ŠKOLY CENADA

Učebný plán je zostavený pre prvé úvodný ročník, prvý stupeň základnej školy (1. až 4. ročník) a druhý stupeň (5. až 9. ročník).

Súčasťou učebného plánu je účasť žiakov na účelových cvičeniach, športových kurzoch, kurze dopravnej výchovy, kurze ochrany zdravia a života a pod.

Časová dotácia pri navýšenom počte hodín nad minimum určené štátnym učebným plánom pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním je určená na realizáciu sofistikovaných učebných aktivít (napr. riešenie netradičných problémových úloh, malých projektov, diskusií, pozorovanie, objavovanie, skúmanie, výpočty, riešenie reálnych problémov) v rámci určeného obsahu, aktualizáciu vzdelávacieho obsahu podľa aktuálneho diania v spoločnosti a na vlastné predmety školy (napr. šach, obohatenie).

OSNOVY

Súčasťou školského vzdelávacieho programu sú školské učebné osnovy, ktoré vychádzajú zo štátneho vzdelávacieho programu (resp. štátnych učebných osnov).

PRÍLOHY

Školský učebný plán CENADA

Školské osnovy CENADA (nezverejnené)

AKTUALIZÁCIE ŠKVP ZŠ CENADA

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP od	1.9.2009	
Revidovanie	1.9.2010	
Revidovanie	1.9.2011	
Revidovanie	1.9.2012	
Revidovanie	1.9.2013	
Revidovanie	1.9.2021	
Revidovanie	1.9.2023	zmena legislatívy -Školský zákon (školský vzdelávací program: úvodný ročníky, hodnotenie) Pripojenie Školského výchovného programu k Školskému vzdelávaciemu programu
Revidovanie	1.9.2024	

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN ZÁKLADNEJ ŠKOLY CENADA

Školský učebný plán CENADA je vytvorený na základe Rámcového učebného plánu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie, ktorý je súčasťou Vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním pre primárne vzdelávanie a pre nižšie stredné vzdelávanie (Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20295:21-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016) a Rámcového učebného plánu pre úvodný ročník pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, ktorý je súčasťou Vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním v úvodných ročníkoch (Schválilo Ministerstvo školstva, vedy výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 11.8.2023 pod číslom 2023/13192:3-A2140 s účinnosťou od 1. septembra 2023)

Školský učebný plán ZŠ CENADA											
Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	úvodný ročník	Primárne vzdelávanie a úvodný ročník				Nižšie stredné vzdelávanie				
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	4	7	6	6	6	5	5	5	5	
	anglický jazyk	2	2	3	3	3	4	3	3	3	
	cudzí jazyk (druhý)							2	2	2	
Matematika a práca s informáciami	matematika	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
	informatika		1	1	1	2	2	2	1	2	2
Človek a príroda	prvouka		1	2			0				
	prírodoveda				1	1,5	0				
	fyzika						0,5	2	1	2	2
	chémia						0,5		2	2	2
	biológia						2	1	2	1	1
	práca s informáciami	3									
Človek a spoločnosť	vlastiveda				1	1,5	0				
	dejepis						1	1	1	2	
	geografia						2	1	1	1	1
	občianska náuka						0	1	1	1	1
Človek a hodnoty	etická výchova		1	1	1	1	1	1	1	1	
	osobnostný a sociálny rozvoj	1	1	1	1	1	0				
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie				1	1	0				
	technika						1	1	1	1	1
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	0	
	výtvarná výchova	2	2	1	1	1	1	1	1	1	
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
Nezaradené (vlastné predmety CENADA)	šachy (vlastný predmet školy)		1	1	1	1	0				
	projekty (vlastný predmet školy)						0,5	1	1	1	1
	obohatenie (vlastný predmet školy)		1	1	1	1	0				
	komunitná výchova (vlastný predmet školy)						1	1	1	1	1
Spolu		21	26	26	27	29	29,5	31	32	32	32

Poznámky k Školskému učebnému plánu ZŠ CENADA:

POZNÁMKY – ÚVODNÝ ROČNÍK

- Predmet osobnostný a sociálny rozvoj sa realizuje v rámci ranných komunit v rozsahu 60 minút/týždenne
- Všetky predmety sa hodnotia slovne.

POZNÁMKY – PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

- Redukcia o dve hodiny (1. a 2. ročník) a o jednu (3. a 4. ročník) hodinu v každom ročníku podľa odseku 4 poznámok k rámcovému učebnému plánu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie.
- Osobnostný a sociálny rozvoj - vyučuje sa vo forme rannej komunity, pričom hodina má 60 minút.
- Telesná a športová výchova - jedna hodina TAŠV sa vyučuje v rámci športových a pohybových aktivít (**§ 15a odsek 7) zákona č. 245/2008**)
Bežecký deň (5VH)
Kurz korčuľovania (6VH)
Škola v prírode (5+1VH a 6VH)
Pohybové aktivity v prírode (10VH)
- Predmet etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo: vyučuje sa etická výchova pre všetkých žiakov školy daného ročníka.
- Všetky predmety sa hodnotia slovne.

POZNÁMKY – NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

- Fyzika - fyzikálna prípravka
- Chémia - chemická prípravka
- Telesná a športová výchova - jedna hodina TAŠV sa vyučuje v rámci športových a pohybových aktivít (**§ 15a odsek 7) zákona č. 245/2008**):
Bežecký deň (5VH)
Škola v prírode (5+1VH a 6VH)
Športové a pohybové aktivity (16VH)
- Predmet etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo: vyučuje sa etická výchova pre všetkých žiakov školy daného ročníka.
- Všetky predmety sa hodnotia slovne.